

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nicolai Revsneri Iurisconsulti De Officiis Magistratvs, Et
Svbditorvm In Repub. tàm ciuili, quàm literaria**

Reusner, Nikolaus

Lavingae, 1581

VD16 R 1452

Problema. Plvs Ne Stvdiis oculi conferant, an aures? A Ioan. Georgio A
Rotenhan EQ. Franco propositum, in Progressionibus solennibus scholae
Lauinganae: Anno M. D. LXXVII. Calend. Aprilis.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00027814-7

PROBLEMA.
PLVS NE STVDI
is oculi conferant,
an aures?

A IOAN. GEOR
GIO A ROTENHAN EQ. FRAN
co propositum, in Progresionibus solennibus
scholæ Lauinganae:
ANNO M. D. LXXVII.
Calend. Aprilis.

TSI CONIECT
ra mihi assequi non
difficile, AVDITORES
quid præceptores me
omni honoris, & repu
rentiæ cultu obseruand
primum locum inter co
tribules mihi assignando, de me sentiam
nunquam tamen adduci potuissem: vt ad
in præsentia tot doctissimorum hominum
verba facerem: nisi grauisissimi sceleris infla
fore putassem; & præclaris huius scholæ leg
bus, & præceptorum meorum voluntati
pugnare. Quamobrem vt me verecundia im
peditur

peditum adolescentem, humanitate vestra,
& æquitate sustineatis: meque breuiter di-
centem benignè, ac libenter audiatis: maio-
rem in modum vos oro, atque obtestor. Pro-
ponam autem in medium quæstionem: meo
quidem iudicio, à studiorum nostrorum ra-
tionibus non abhorrentem: vtrum nimi-
rum plus studijs conferant oculi, an verò au-
res? De qua sanè in vtramque partem ha-
ctenus disputatum fuisse video. Ac oculo-
rum quidem visus, aspectusque quanta sit
dignitas, & necessitas; neminem dubitare
arbitror: cuius rei infinita afferri possunt ar-
gumenta: quæ breuitatis studio omitto. Sed
ex his non postremum locum obtinet illud:
quod sine visione, lectio nulla esse, aut omni-
no fieri possit: quæ animi est oblectatio; &
quoddam veluti pabulum studij, & doctrinæ:
quo & animus ipse sustentatur, & reficitur;
& quasi in statu suo conseruatur: illudque
tandem efficitur: vt quo vno homo bestijs
præstat; in hoc hominibus ipsis antecellat:
& perpetuum, firmumque habeat non mo-
dò rerum secundarum ornamentum; sed &
aduersarum adiumentum, atque perfugium.
At verò auditionem plus quodammodò af-
ferre momenti ad eruditionem consequen-
dam; non paucioribus, & (vt ego arbitror)
firmioribus rationibus conuinci potest. Ete-
nim si fides est ex auditu; Apostolo teste: quĩ
D fit

fit per verbum Dei: quanto magis ceterarum
artium humanarum cognitio auscultatione
opus habet: quæ voce magistri tradenda, &
auribus discipuli percipienda est? Suus enim
quisque pessimus est magister: multo quæ
plus valet viua vox doctoris: quam opinio
cuiusque priuata: quam ex se discipulus g-
gnit: cum qua eum quàm sapissimè errare
& decipi manifestum est. Quapropter rectè
mihi Aristoteles dixisse videtur; quem ego
summum docendi, dicendique artificem esse
iudico: plus ad scientiam, quæ mentis quæ-
dam lux est, facere auditum, quàm visum
quod ea, quæ audiuntur, firmitus inhaerere
animis; quàm quæ conspiciuntur: &
Poëta canit,

Quantum oculis, animo tam procul ibit amor

Quid? quod idem Philosophus τὴν ἀκοῆν
τῆς παιδείας αἰσθησιν appellat? Et Isocrates
τὴν φιλικότατον ἀπὸ δαίμων λόγων compe-
diosam esse viam perueniendi ad sapientiam
affirmat. Quid verò aliud est lectio, & auscul-
tatio librorum; quàm animi quædam volu-
ptas? Quæ non tam ad oculos, quam men-
tem hominis pertinet. Animus enim acci-
pit, quæ videmus: animo autem multis mo-
dis varijsque delectari licet: etiamsi non ad-
hibeatur aspectus. Sapientis namque cogi-
tatio non fermè ad inuestigandum adhibet
oculos aduocatos: & viuere, homini docto
& eru-

& erudito est cogitare. Proinde is demum rectè videre putatur; qui animo potius, quam qui oculis videt. Ut non sine causa Philemon ille Græcus dixerit: eum hominem, qui mente sibi non constet, neque audire, neque videre rectè quicquam posse. An non Homerus cæcus, & idem tamen Poëta fuit sapientissimus? An non Tiresias cæcus, & idem augur fuit verissimus? An non Alcibiades cæcus, & idem fuit Philosophus exercitatissimus, atque nobilissimus? Quid dicam de Diodoro Stoico? Quid de Democrito Philosopho? quorum ille, quod sine oculis fieri posse vix videtur, Geometriam docuit: verbis præcipiens discen-
tibus, vnde, quò, quamque lineam scriberent: hic verò, quò melius philosophari posset, seipsum excæcavit: propterea quòd animi aciem impediri arbitraretur aspectu oculorum. Itaque quum alba, & atra luminibus amissis discernere non posset: bona tamen, mala, aqua, iniqua, honesta, turpia, vtilia, inutilia, magna, parua optimè poterat: & cui sine varietate colorum licebat viuere beatè: huic sine notione rerum non licebat. Taceo de Appio Claudio Cæco; quem & ex magistratibus, & ex rebus gestis satis apparet in illo suo casu, nec priuato, nec publico muneri defuisse. Taceo de C. Druso: cuius domum compleri consultoribus soli-

tam accepimus: quum quorum res esset, sui
ipsi non videbant, cæcum adhibebant ducem.
Taceo de Cn. Aufidio Prætorio: quem & in
Senatu sententiam dixisse; ne, amicis delibe-
rantibus defuisse: & Græcam scripsisse histo-
riam, & in literis vixisse M. Cicero testatur.
Itaque licet Vlpianus cæcos, & vtrisque lumen
nibus orbatos à Præatore repelli scribit: quod
insignia magistratus videre, & reuereri non
possint: quomodo & Labeo refert, Publium
Cæcum Asprenatis Nonij patrem auersa sella
à Bruto destitutum, quum vellet postulare
eosdem tamen & senatorium ordinem retine-
re; & iudicandi officio fungi posse man-
festum est. Præclare igitur Antonius illi
Martyr, ad Didymum quendam, hominem
eruditum, sed oculis captum scribens: Mi-
nimè (inquit) tibi molesta sit luminis cæci-
tas: quippe oculi tibi defunt: quos mures
lacertæ, & muscæ habent: sed gaude potius
habere oculos; quos angeli habent: quibus
& Deum, & res diuinas contemplari tibi
licet. Atque hæc sunt, vt opinor, præcipua
argumenta: quæ me permouent; vt credam
maior vim esse aurium in percipienda do-
ctrina, quàm oculorum: eamque ob causam
operam nobis imprimis dandam esse: vt præ-
ceptores in scholis docentes attentè, & dili-
genter audiamus: modò veræ, & perfectæ sa-
pientiæ, virtutisque compotes esse velimus.

Sed quoniam tamen non modò turpe, ve-
rùm etiam perniciosum esse duco; aut falsum
sentire; aut quod non satis exploratè perce-
ptum sit, cum pertinacia quadam defendere:
placet mihi audire eruditioris cuiusdam hac
de re sententiam: qui & ætate, & gradu do-
ctrinæ me antecedit. Te igitur compello,
Georgi Salzhubere, Commilito carissime: vt
quæ ex me audiuiſti, ad coticulam, atque in
disquisitionem tuam reuoces: & quid de hoc
argumento sentias, liberè exponas. Noſti
enim vetus illud dictum; homini ingenuo
nuſquàm eſſe maiorem gloriæ ambitum:
quàm vbi maximum veritatis patrocinium
ſuſcipitur.

D I X I.

R E S P O N S I O

GEORGII SALZ-
HUBERI BOII.

VANTA ASSIDU-
itate, & diligentia opus
ſit bonarum artium ſtu-
dioſis; ad veram, & ſoli-
dam eruditionem com-
parandã: nemo noſtrũ
ignorat, A V D I T O-

R E S. Quandoquidem, vt Poëta canit,

D 3 Nil